
Vědci mají strach ze snižování vzdělanosti, důvodů je více

Vědci mají strach ze snižování vzdělanosti, důvodů je více

Praha 25. září (ČTK) - Mnoho vysokoškolských pedagogů a vědců se připojilo k výzvě, která varuje před poklesem úrovně vzdělanosti. Podle ní se v řadě škol stále snižují požadavky na znalosti a dovednosti. Osobnosti, které svůj podpis připojily, mají obavu zejména ze špatného směřování nebo výkladu školské reformy. Někteří však ze současného stavu viní také nedostatek financí nebo povrchnost médií. V textu, který sestavil Jindřich Bečvář z Matematicko-fyzikální fakulty Karlovy univerzity a pod který se podepsala asi stovka osobností, se uvádí, že dnešní absolventi škol mají podstatně horší všeobecný rozhled než generace jejich rodičů. "Výrazně poklesla chuť pochopit přírodovědné i společenské jevy, vyznat se v historii, literatuře a výtvarném umění," píše mimo jiné Bečvář. Náměstek ministryně školství Jindřich Kitzberger ČTK k výzvě sdělil, že nechápe, o jaké údaje a fakta se generalizující tvrzení o poklesu vzdělanosti opírají. Podle pedagoga Petra Kukala, který provozuje na tradiční vzdělávání zaměřený web www.stolzova.cz, kde se text objevil, se situace zhoršuje od 90. let minulého století, kdy do školství pronikly alternativní směry. Řekl, že tak nastal odklon od obsahu učiva, vše se začalo podřizovat metodám výuky a formě. Reforma, která má žákům pomáhat utvářet si praktické životní dovednosti, naučit se komunikovat a řešit problémy a zavedla do škol výuku podle vlastních vzdělávacích programů, je podle něj určitou "úlitbou" těmto tlakům. "Vše se rozvolňuje a směřuje k tomu, že každá škola si bude učit, co bude chtít," myslí si Kuka. Podle něj se tak sice žáci učí v mediální výchově, kterou školy musely do vzdělávacího programu zařadit, pochopit jádro sdělení, ale nezjistí, jestli sdělení lze, protože nemají potřebné znalosti o světě. Náměstek uvedl, že reforma v žádném případě neznamená, že učivo nebude mít nadále obsah, klíčové dovednosti se nedají budovat z ničeho. Dodal, že mezinárodní srovnávání ukazují, že čeští žáci toho sice relativně dost vědí, ale podstatně méně to umějí použít při řešení problémů. Důležitost základních vědomostí prý nikdo neupírá, ale učitelé musí přemýšlet o tom, co je opravdu základní vědomost. Podle sociologa Iva Možného záleží na tom, jak bude reforma pochopena. Podpisem výzvy se prý ohradil proti výkladu, podle kterého by se už žáci neměli učit a měli by projít školou bez úsilí. Podle něj je představa, že se vzdělání může tvořit bez práce, mylná. Smyslem reformy prý je vzdělávat žáky tak, aby od počátku chápali souvislosti a smysl práce. Kitzberger považuje za problém právě nejasnosti kolem reformy. Myslí si, že se v době příprav dostatečně nediskutovalo o její podstatě a informace se tak nedostaly k veřejnosti. Politoložka Vladimíra Dvořáková míní, že některé reformní kroky jsou správné, rozhodně prý není zastávkyní memorování. Za velký problém však považuje nedostatek peněz na provádění reformních kroků a lepší ohodnocení učitelů. Podle ní by se lépe placení učitelé mohli věnovat žákům intenzivněji nejen na základních školách, ale později i studentům. "Když vidím, že jeden učitel přednáší na čtyřech vysokých školách, tak to nemůže být žádný učitel," řekla. Nesouhlasí ani s tím, že by se měl dále zvyšovat počet studentů, budoucnost vysokého školství vidí ve zlepšování kvality. Podle ředitele Národní knihovny v Praze Vlastimila Ježka se na špatném stavu podílí také nepřipravenost lidí vzdělávat se dále i po ukončení studia a média. O celoživotním učení se prý v současnosti sice hodně mluví, ale v praxi se mu věnuje málokdo. Nejskeptičtější je ke zlepšení práce médií, která se podle něj přizpůsobují poptávce a zůstávají na povrchu problémů. Jako příklad uvedl diskusi o stavbě nové Národní knihovny. Pavla Palašáková vjk